

Beretning

fra Kammerraad v. Støcken til Hovedgaarden
Nipstrup i Hjørring Amt om et **Engvandingss-**
anlæg sammesteds.

(Indsendt til det Kongelige Landhuusholdningselskab af Stats-
raad Brinck-Seidelin i Hjørring).

Som hørende under Nipstrup Hovedgaards Areal; eier jeg en Eng af omtrent 150 Tdr. Lands Størrelse, hvis Figur er en nogenlunde Kvadrat, og hvilken Engs sydlige Side begrænses af den saakaldte Nyeaae.

Efter anstillet Undersøgelse befandt jeg, at naar Naens Løb gaves en lige Retning, kunde Vandet opstemmes 7 Tommer over Engens høieste Punct og 27 Tommer over Engens laveste Punct.

For 3 à 4 Aar siden kastede jeg derfor en Canal, af 6 Al. Brede og 2 Al. Dybde, ved Siden af Naen, og saaledes at baade Canalens Begyndelse og Ende berører Naen. Uagtet idelige Anmodninger kunde jeg dog ikke bringe mine Naboer til at oprense Naen, og som Fremmed paa Egnen vilde jeg ugjerne anvende Lovens Magt.

Saalænge der imidlertid ikke havde tilstrækkeligt Aflob for Vandet, hvilket var Tilfældet, kunde jeg ikke tænke paa nogen Grundforbedring af mine Enge, ved disses Overrisling.

Først Gjennemgravningen af den ovennævnte Ca-

nal bevirkede et hastigere Afløb af Vandet, hvilket gjorde det til absolut Nødvendighed for de nedenfor liggende Enges Tiere at fortsætte Canalens Gjennemgravning, saafremt de ikke vilde risikere deres Enges Oversvømmelse i urette Tid, naar Regnveir indtraf, da Tilløbet nu var blevet stærkere end Afløbet.

Paa denne Maade blev gjort en Dyb af Nødvendighed, og Canalen, uden synderlige Indvendinger, fortsat circa 2 Mile, hvorved et overordentlig stort Gode er afstedkommet for flere Tusinder Tønder Land Engjorder, og hvorved det egentlig først er blevet mueligt, at afbenytte Vandet af Ryeaae til Overrisling.

Jeg tovede derfor intet Dieblif med at begynde et Anlæg, der uomtvistelig vil lønne sig, især da Naturen, ved mine Enges Beliggenhed, kommer Kunsten saa overordentlig meget til Hjælp.

Gjennem en Bekjendt forskrev jeg sidste Vinter fra Hannover 2 Bandovertislere, som skulde forestaae Anlægget. Disse Mænd bleve accorderede 4 Mk. Rigsbank daglig i Arbejds løn, samt ligeledes hver i Reiseomkostninger 20 Rd. preussisk Courant, eller for Begge 64 Rdd.

Deres Ankomst hertil var den 27de Martz, men formedelst Frosten kunde Arbejdet egentlig først tage sin Begyndelse den 18de April. Jeg indsaae strax, at det almindelige Grøstarbejde, som nødvendigviis skulde udføres, vilde blive for kostbart at udføre alene ved Hannoveranernes Hjælp, ligesom disse heller ikke,

i dette Tilfælde, kunne maale sig med en bygtig jydsk Groftarbejder. Jeg gav desaaarsag Hannoveranerne en daglig Assistance af 16 til 20 Mand, og lod alene Forstnævnte være beskæftigede med Niveleringen, Grofternes Afstikning samt Ophastningens Planering og Tilsynet med Overrislingen, saasnart denne kunde begynde, hvilket fandt Sted medio Mai. Ved denne Assistance formindstedes Omkostningerne betydeligt, thi de antagne Accordarbejdere erholdt enten Betaling pr. Favn Groft, eller ogsaa ifkun 2 Mk. daglig Løn paa egen Koft.

Anlægget var heelt færdigt d. 31te Juli.

Groftarbejdet, paa saa Undtagelser nær, betalte jeg med 1 $\frac{1}{2}$ pr. Favn Groft, beregnet efter 1 Al. Brede og 1 Al. Dybde, eller i Forhold dertil, og Grønsværens Afstjæring med 4 $\frac{1}{2}$ for hver 60 $\square$ Al., alt paa egen Koft. Grønsværens Paalægning fandt i Almindelighed Sted paa Dagleie, som anført mod en Betaling paa egen Koft af 2 Mk. daglig, og da naturligtvis under tilbørligt og nødvendigt Tilsyn.

Anlægget bestaaer i den saakaldte vilde Overrisling, og har nærmest Lighed med den i 3die Deel af Thaers Skrifter paa Tabel 10 anførte Tegning. Hele Engen, hvoraf over 130 Tdr. Land er overrislet, modtager Vandet fra een Gluse, der bringer det ind i Engen ved 2 store Paaledningsgrofter, som senere igjen paa Engen fordeles sig i 3 Paaledningsgrofter, med tilsvarende 3 store Afledningsgrofter. Overrislingen kan, da Vand haves i Overflødighed, foregaae

paa 2 Steder af Gangen og paa hvert Sted kan, under Tæt, overrisles fra 10 til 20 Tdr. Land, alt efter Engens Beliggenhed og Fald. Til hvert enkelt Stykke Eng paa 6 à 8 Skp. Lands Størrelse, haves og bruges frisk eller nyt Vand, hvilket vistnok er en væsentlig Fordeel ved Anlægget. Engen er inddeelt i Bede af en saadan Størrelse.

En noiagtigere Beskrivelse over Anlægget formaaer jeg ikke at fremstille paa Papiret, uden at vedlægge et Kort over Eiendommen, men jeg skal med den største Beredvillighed, paa nærmere Forlangende, meddele alle de Oplysninger, som maatte forlanges, og som jeg er istand til at give, ligesom Anlægget til enhver Tid kan tages i Diesyn, naar man behagelig vil henvende sig til mig, ved hvilken Leilighed jeg da i Korthed baade kan og vil give saadanne Oplysninger, der kunne gavne Enhver, som attraaer et lignende Forretagende iværksat.

Hele Anlægget har kostet cirka 900 Rbd. Sebler, og jeg kan saaledes regne, at hver Tonde Land koster mig 7 Rbd.

For den kommende Tid kan een Mand godt passe Anlægget, og jeg har alt antaget en saadan fast Mand mod en Betaling, paa egen Kost, af 50 Rbd. for hvert Foraar og Efteraar, saalænge Dverrislingen varer.

Da jeg saaledes er den første, der her i Egnen har begyndt Vandoverrisling i det Store, saa er det naturligt, at jeg har mødt flere Vanfseligheder, hvilke Andre lettere ville kunne undgaae, især alt eftersom Nyts-

ten af flige Foretagender bliver mere og mere indlysende.

Det glæder mig imidlertid, at her paa Egnen allerede blandt Bondestanden har viist sig Lyst til Engvanding, da Exemplet her fra Gaarden alt har bevirket, at et Par Bønder her i Sognet, ved Hjælp af det Vand, jeg har brugt, have overrislet deres Enge, om end ikke efter aldeles rigtige Principer, saa dog til ikke liden Nytte.

For det kommende Aar ville flere af de større Jordbrugere heromkring ogsaa paabegynde Engvanding, og Hannoveranerne ere alt herfra engagerede af Flere.

Endssjondt Overrislingen hos mig først tog sin Begyndelse medio Mai, og Høehøsten begyndte medio Juli, kunde jeg dog, i Aar, kjende en betydelig Forbedring paa de Enge, som vare overrislede.

Jeg har nu i Slutningen af August Maaned atter begyndt med Overrislingen, og bliver Veiret gunstigt, tegner det til, hvad her forhen var ukjendt, en ikke ringe Esterflet, hvor Overrislingen er foregaaet i Sommer.

Om det næste Aars Resultat skal jeg med Fornøielse, paa nærmere Forlangende, meddele Underretning, ifald saadan attraaes.

Nipstrup, den 28de August 1843.

v. Støcken.